

ELŐFIZETÉS:

HELYBEN ÉS VIDÉKEN
Egy évre — 300 kor.
Fél évre — 150 kor.
Egy negyed évre 75 kor.
Egy hónap — 25 kor.

Kyitlési költségek
megállapodás szerint.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és csanádi erdővel
vasútiak palotájában.
TELEFON-SZÁM: 301.

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Részvény
Társaság.
Bulevardul Regele Ferdi
mand 1. (József tőh.-ut. 22.
TELEFON-SZÁM: 301.

Arad, 1920.

Stauber József.

Péntek, május 7.

Fiume semleges állam.

San-remói jelentések szerint az antant a Fiuméért folytatott nagy harcok egy oldotts meg, hogy abból corpus separatumot, semleges államot létesít. E megoldás Magyarországra nézve is a legkedvezőbb.

Három milliárd helyett öt milliárd.

Berlini jelentés szerint a Birodalmi költségvetés az 1920. évre az antanttal szemben fennálló pénzügyi kötelezettségek teljesítésére 5 milliárdot irányoz elő. Ezen előirányzat teljesítése esetén meghaladja az antant követelését, mert ez tudvalevőleg a kiszabott 90 milliárdos hadikárpótlást harminc éven át, évi 3 milliárdos részletfizetés útján kívánta biztosítani.

Letartóztatások Pozsonyban

A Neue Presse április 20-iki száma szerint Pozsonyban az ottani jogi fakultás dékánját Kis Albert dr., Bakay Lajos dr. orvostanárt elfogták. Rajtuk kívül még kétszáz embert tartóztattak le, köztük Rakovszky Istvánnak, a magyar nemzetgyűlés elnökének a leányát. Több magyar családnál, így Szapáry Ilona grófnőnél is házkutatás volt. Alkítól az elfogott emberek nagy részét már elszállították Theresienstadtba.

A cionismus kudarc.

Brassóból jelentik: Az utóbbi időben egyes erdélyi zsidó körökben mozgalom indult meg azért, hogy a zsidók külön nemzetiségként izolálják magukat s ezáltal természetesen azt a sok évszázados kapcsolatot, mely őket a magyarhoz fűzi, elszakítsák. A mozgalom irányítói Erdély minden egyes olyan helyén, ahol hitközségek vannak, megindították a propagandát, de valami fényes eredménnyel nem dicsekedhetnek. Legutóbb a brassói neolog hitközség is foglalkozott ezzel a kérdéssel s közgyűlésén kimondotta, hogy nem kíván az ugynevezett erdélyi zsidó nemzetiséghez csatlakozni.

Lei differencia.

Megírta már, hogy a városi tanács jóváhagyta a városi tisztviselők fizetés-emelését és ezt ma a prefektus is aprobálta. A tisztviselők január elsejétől visszamenőleg a kormány végleges jóváhagyásáig előlegképpen kapják a differenciát. A város a lelt 3 koronában számítja. Ilyen módon mintegy 6-700 ezer korona kerül kiosztásra, amely összegből azonban csak kimondott városi köztisztviselők kapnak.

A nemzeti párt és a magyarság.

Goldis László volt miniszter, az erdélyi nemzeti párt egyik vezető férfia tegnap magához kérte az aradi magyar lapok szerkesztőit, hogy a politikai helyzetről beszélgetést folytasson velük és ismertetve pártja programját, együttesen módot keressenek arra, hogy a magyarság kilépve a passzivitásból, a közelgő választásokon támogassa a nemzeti pártot. Goldis László hangsúlyozta, hogy pártja a gyulafehérvári határozat alapján áll, amely a kisebb ségeknek a legszélesebb jogokat biztosítja. Az erdélyi magyarság és románság, egymásra vannak utalva és károsnak tartaná, ha e két nemzet között régebből datálódó ellentétek elmélyítődnének. Hangsúlyozta, hogy Averescuék eddigi működése és politikai programja megközelítőleg sem olyan liberális a magyarsággal szemben, mint a nemzeti párté. A beszélgetésen résztvevő magyar lapszerkesztők a magyarságot ért több sérelmet soroltak fel az utóbbi idők eseményeiből és egyöntetűleg azon véleményüknek adták kifejezést, hogy a magyarság

a közeledő választásoknál passzivitásban marad. Goldis László elismerte, hogy történetek dolgok, melyek sajnálatosak, de ezeknek okát az átmenet nehézségeiben véli megtalálni. A sérelmes intézkedések nagyrésztben, úgy mond, nem a román nemzeti párt intézkedéseiből történtek.

A megjelent lapszerkesztők egyike azon véleményének adott kifejezést, hogy a román nemzeti párt és a magyarság közötti politikai differenciák megbeszélésére a hírlapíróknál illetékesebbek lettek volna a magyar társadalom különböző rétegeinek vezető férfial, mert a hírlapírók csak egy kialakult magyar közvéleménynek lehetnek propagálói. Amennyiben a román nemzeti párt érintkezést keres a magyarsággal, egy a magyar társadalom vezető férfial e diskussziókól kihagyni nem lehet, sőt ezen kellett volna kezdeni.

Goldis László befejezésül arra kérte a megjelent hírlapírókat, hogy a közügy érdekében ápolni igyekezzenek a románság és magyarság közötti jóviszonyt.

Az Averescu-kormány tervei.

BUCURESTI. A miniszterium a napokban ülést tartott, melyen elvi megegyezésre jutottak a következőkre vonatkozólag: 1. Csak is egyminőségű kenyér gyártása legyen az egész országban engedve. 2. Halat csak makszimális áron lehessen árusítani. A halászatot fokozni és a szállítást szervezni fogják. 3. A gyapjúkivitelt tökéletesen betűtték, az országban található készletet pedig felosztják a gyárak közt, hogy posztót készítsenek belőle. A ruházati cikkek makszimális árait az ipari és

kereskedelmi miniszterium állapítja meg és ellenőrzi. 4. Az ország cukorellátására vonatkozó eddigi szerződésekön kívül a kormány újabb szerződéseket fog kötni Ukrajnával és Csehszlovákiával kompenzációs alapon. A kormány az üzérkedés elfojtása végett katonai ellenőrző bizottságot fog alakítani, amely az üzérkedőket meg fogja büntetni. Erre pontokra vonatkozó intézkedések és rendeletek a közeljövőben fognak megjelenni és életbelépni.

Vizsgálat a kormányzótanács ellen.

BUCURESTI. A „Renasterea” írja: A kormányzó-tanácsot likvidáló bizottság egy szűkebbkörű bizottságot küldött ki annak a megvizsgálására, hogy történtek-e visszaélések a kormányzó-tanács egyes reszortjaiban. A bizottság működését befejezte és jegyzőkönyvbe foglalva jelentést tett a vizsgálat eredményéről, amely szerint a következő szabálytalanságokat észlelték: A sószállítás körül a kormányzó-tanács szabálytalanságokat követett el, a mennyiben tanítóknak, papoknak, henteseknek, ügyvédeknek több száz vagon só szállítására adott engedélyt. Akik ilyen módon kap-

tak engedélyt sószállításra, mind spekulációra használták fel és óriási összegeket nyertek. Még Bontescu reszortfőnök nevére kiállítva is találtak tíz vagon sót. Ugyancsak nagy visszaélések történtek a zsiroszoda engedélyek kiadásánál is. Egyes befolyásos emberek kaptak zsiroszoda szállításra engedélyt, a gyárakból a zsiroszoda kilóját 1 korona 2 fillérért vették, míg azt a kereskedelemben 30-50 koronáért adták tovább. Egy-egy vaggontételnél 30-40 ezer koronát is nyertek a befolyásos emberek. Ezeket az engedélyeket Osvada és Comsa államtitkárok adták ki. A petróleum

szállítás engedélyeknél is történtek visszaélések. Florian kormánybiztos, aki a szállítási engedélyek kiadásával volt megbízva, minden tonna után 25 leit kapott és rövid időn belül 600 ezer leit keresett. A legnagyobb visszaélés azonban a hunvadmegyeyel cíopeal állami erdő eladásánál történt. Ezt az erdőt szabad kézből 83 ezer korona nettóséges összegért eladták és a boldog vevő rövid időn belül több mint két millió koronát keresett az erdőn. A környékbeli községek több ízben kérték, hogy az erdőt nyilvános árverésen adják el, azonban a kormányzó-tanács a parasztoknak ezt a kérését mellőzte. A brádi aranybányák termését nem a kincstárnak szállították be, hanem a nagyszabeni Albina bankba egészen 1919. szeptemberig. A mikor rájöttek a szabálytalanságra, azt a felvilágosítást adták, hogy erre Vlad Aurél reszortfőnök adott utasítást. A jegyzőkönyv említett tesz még a CFR-nél főfedezett visszaélésekről, ugyanis a vasúti export és import forgalmát a kolozsvári Banca Centrala monopolizálta a közönség rovására. A jegyzőkönyv azal végeződik, hogy a bűnösöket az igazságszolgáltatás kezébe kell adni.

Tilos a nyomtaték.

Az Ervívizsgáló bizottság tegnap tartott üléséből kifolyólag hírdetményt bocsátott ki, amelyben elűtja a mérszorosokat attól, hogy a kimért bushoz az ugynevezett nyomtatéket is hozzámérjék. A bust tisztán kell kimérni, csupán a rajta levő csontot számíthatják be a vevőnek, a nyomtatéket runderakinek külön kell megfizetni.

Puci lakása.

Spitzer Salamon Szarvas-utca 1. sz. alatti lakását a lakáshivatal elrekyváltta, mert Spitzer a háboru alatt költözött be Aradra, és az eddigi repatriáló vonatokkal nem utazott el. Spitzer, aki földhözragadt szegényember, négy gyermek apja és akinek felesége súlyos betegesen fekszik lakásán, kérte a hatóságokat, hogy várjanak még a kiköltöztetéssel, mert kénytelen családjával együtt az utcára menni. A lakáshivatal szombat délig adott haladékat neki, aztán pedig köteles a lakást kiüríteni. A megüresedett lakást már ki is utalták nem egy állami tisztviselőnek, hanem Kovács István cigányzenésznek, akit Puci néven ismernek Aradon. Kovács István rekvirálási kérelmében azt adta elő, hogy mostan egyszerűs lakásában nem tud lakni, mert 3 nappal alszik, a konyhából meleg víz be a szobájába és így okvetlen szüksége van egy kétszobás lakásra. Ez az ok ugyátszik hatott is, mert a lakáshivatal sürgősen kitepte az utcára Spitzert és gondoskodott arról, hogy Kovács István nyugodtan aludja ezután végig a délelőtti.

Az első magyar mérnök.

Magyarországon mintegy másfél évtől ezelőtt emelték meg a mérgezetem kapuát a nő előtt de ez idő szerint egyetlen nőhallgatója sincs a budapesti József műegyetemnek. Pécsi Eszter, egy budapesti lány, miután négy évvel ezelőtt letette az érettségét, beiratkozott a charlottenburgi műegyetemre és ott szereste meg a mérnök oklevelet, amelyet azután a budapesti műegyetemen nostrarifikáltatott. Az első magyar nő, akinek mérnöki oklevele van, most kulturmérnöki kórárt nyitott.

MŰVÉSZET.

A szép Kovácsné.
(Daljáték 4 felvonásban.)

A tegnapi szinkronizáló premiért szüfolt más nézte végig és telemtomos emberek szinpadai munkájában gyönyörködött. A szöveget Kovács budapesti tanár irt. Meséje keréked, kedves, vannak benne emlékek, de nem bántók. A darabnak sok a szelekciója, amivel kevés operett dicsekedhetik. A szöveg dr. Erdős Mátyás körösbökényi járásbíró komponálta. Csupa finom, könnyed dallam volna végig a partitúrán. Itt-ott egy-egy ismerős vezetés motívum, főként magyar dalokból, egyáltalán nem rontja le a zene szépségét. A muzsikában sok az invencia, nem törekszik slágerekre és ezek ellenére mégis tetszett a közönségnek. Az előadás egyike volt a legjobbaknak, a kórust kivéve, amely amerikaizott. Horváth Mici szépen énekelt, drámai erővel játszott, Halmos Mici éneke, tánc és bájos játéka nagyon tetszett, ugyancsak Szegő Lili temperamentumosa, sikkes táncosa. Jakabffy szépen énekelt és táncolt, Barics játékosan megrázó drámai erő volt, Seimegy természetes humorral ábrázolt egy öreg szolgát. Kisebb szerepekben szépen megállták a helyüket Ocskay, Földes, Faludy és Ács. A közönség a felvonás végeken lelkesen ünnepelte a zeneszerzőt és főszereplőket. (Kv.)

* A Tud a Nagykrivánont és a Szeretem vásárát tüzte az a heti délutáni előadások műsorára a színház; szombaton délután Farkas Imre nagyszerű operette, vasárnap délután pedig a Szeretem vására megy. A prózá együttes most a Nagyvilági nőre, Ruttkay György hatásos színművére készül, amelynek sorozatos előadásokban volt hatalmas sikere a Vigaszínházban. Aradon gondos rendezésben, kiváló szereposztásban kerül színre a Nagyvilági nő, amelynek hétfőn lesz a premiéré.

* Ma új pikáns műsor a Modern Kabaréban. Változatos új pikáns műsort mutat be a Modern Kabaré. Kiemelkedik a műsorból „Krausz ur mulat” című kacagtató bohózat.

* Városi Zeneiskola hangversenye május 9-én, vasárnap délután fél 5 órakor a Kultúr-palota nagytermében. Jegyek az iskola gondnokánál (Batthyány-utca 26. l.) s a concert napján a pénztárnál.

* Szencziócs detektívdráma az Apollóban. A mozibáráról közönségnek ritkán van alkalma nagyszerű bűnügyi képeken gyönyörködni. Ezek közé a kivételek közé tartozik a francia Gaumont filmgyár „Muz szem” című érdekes detektív drámája, amelyet péntektől kezdve mutat be az Apolló színház.

* Kalandornők karmái között. Az Uránia színház pénteken mutatja be utóhára nagyszerű kalandordrámáját, amelyet két napon át zsufoz nézőtér csodák.

Magyar Külügyi Társaság alakult.

Bécsi lapok budapesti jelentések alapján részletes tudósítást közölnek Apponyinak és Andrássynak egy „Magyar Külpolitikai Társaság” megalakulása végett kifejtett mozgalmáról. A társaság megalakult. Elnöke Apponyi Albert gróf, társelnökei Andrássy Gyula gróf, Berzeviczy Albert, Csernoch János hercegprímás, Teleki Pál gróf és Wlassics Gyula báró lettek. Feladatát és célját a két neves magyar politikus beszédéből alább adott szemelvények világítják meg. Apponyi beszédében rámutatott arra, hogy amíg az osztrák-magyar monarchia fennállott, a magyarországi közvélemény nem igen törődött a külpolitika problémáival. A közös külpolitikát Bécsből irányították, nem magyar államért, nem magyar érdekek szolgálatában. Most azonban, hogy Magyarország önálló lett, maga intézheti külpolitikáját a maga szempontjai szerint s a magyar külpolitika sikeres intézéséhez külpolitikailag alaposan iszkoldozott, tájékozott közvéleményre van szükség. Ennek a megteremtésére alakult meg a „Magyar Külügyi Társaság”. A magyar nemzet azért játszott éppen a külpolitika terén olyan passzív és kelletlen szerepet, mert Magyarország vezetőtényezői az erdélyi fejedelmeknek és II. Rákóczi Ferencnek diplomáciája óia, tehát majdnem két évszázadon át, egyáltalán nem foglalkoztak külpolitikával. Majd így folytatta: A kül-

politika terén teljes tabula rasa előtt állunk. A háború előtt fennállott szövetségek likvidálva vannak. Az előbbi viszonyok között helyes és szükséges volt a német szövetség politikája, mert a miniket fenyegető orosz veszély ellen csak ott tudtunk támogatást találni. A baj az volt, hogy úgy Németország, mint a monarchia részéről ezen a helyes alapon helytelen politikát építettek fel.

Hasonló irányban szólott Andrássy az iflusághoz a „Széchenyi Szövetség”-ben. Kifejtette, hogy Magyarország léteérdeke, hogy az ifluságot, amely már most számottevő tényezője a társadalomnak, felvilágosítsa a kötelességeiről.

— A világ rokonszervét kell biztosítanunk — agymond — mert nemzetünk jövője attól függ, hogy be tudunk-e illeszkedni a népek családjába. Ennek elérésére belső életünket olyanná kell tenni, hogy a civilizált nemzetek elismerését kiérdemeljük. Legelső teendők önmagunk tökéletesítése. Ki kell irnamunk a csunya opportizmust, melynek elharapódzása nagy részben oka volt az utolsó esztendő szerencsétlenségének. Viszont ne felejtjük el, hogy a világháború a szociális szellem uralmát napirendre tüzte. Európa népeivel együttesen törekednünk kell új megoldásokat keresni a kapitalizmus hibáinak és túlzásainak elkerülése mellett a benne rejlő produktív erő kihasználására.

Fizetések az aradi színháznál.

(Róna Dezső programja.)

Vettük a következő levelet: Évtizedek óta kerültem azt, hogy nekem nyilatkoznom kelljen hírlapi közleményre, mégis az Aradi Közlöny tegnapi számában megjelent cikre egy pár sorban válaszolok. Nem való az, hogy valakivel én külön tárgyaltam volna konzorcionális, Róna pedig fix alapon. Én Rónával megtárgyaltam, hogy a színházat megélhetését fix alapon kell biztosítani, mert a konzorcium ki van téve minden olyan eshetőségnek, hogy a megélhetés bizonytalan. Együtt állapodtunk meg olyan évi fizetéseken, amelyeket egyetlen színház sem mul felül. Éppen azért elkecsertő rám nézve annak olvasása, hogy Jakabffy ur kénytelen lesz önként távozni, mert nem engedem szerződés után nézni és erőszakkal akarom kényszeríteni, hogy olesón kelljen itt maradnia. Igaz én részolgáltam az ilyen vádakkal. Én csak arra kértem Jakabffy urat, hogy július 15-éig maradjon. Másfél hónap elég a szerződés keresésére. Különben hogy milyen pressiót alkalmazunk Jakabffyékkel szemben, itéljük meg: kettőjük részére — 80-tól 90,000 koronáig szóló egy éves szerződést ajánlunk. Ime így akartuk anyagi romlásba dönteni.

Szendrey Mihály.

A színház környékén egyébként még mindig forró a hangulat az új változás következtében és egyébről nem beszélnek most a színházban, a városi kávéházban, mint az új igazgatóról, a szerződésekről vagy az esetleges elbocsátásokról. Mindenki nyilatkozott

már ebben az ügyben, csak éppen az új igazgató nem és így szükségesnek tartottuk megszólaltatni Róna Dezsőt, az aradi színház új igazgatóját, hogy ismertesse velünk a közte és a színház között felmerült differenciákat és az eddigi tárgyalások eredményét. Róna Dezső a következőket mondotta munkatársunknak:

— Most folynak a tárgyalások a színház tagjaival és remélem, hogy mindenkivel sikerül majd megegyeznem. Ninesenek olyan nagy ellentétek közöttünk és én azon leszek, hogy a színház fizetési igényeit a lehetőségig teljesítem. Akik minden áron el akarnak menni és éppen ezért teljesíthetetlen követelésekkel lépnek fel, azoknak utjába semmiféle akadályt nem gördítünk és ha el akarnak távozni Aradról, úgy gondoskodunk arról is, hogy kellő időben elmelessenek új szerződésük megkötése érdekében. A konzorcionális társulat a jövőben megszűnik és én mindenkit fixre alkalmazok megfelelő fizetés mellett, a tárgyalások köztem és az érdekelt színházak között már folynak és erős a reményem, hogy mindenkivel meg tudok majd egyezni. Valótlanak azok a hírek, mintha a társulat bizalmatlan lenne irányomban, vagy esetleg ellenséges indulattal lenne hozzám. Ezek a hírek onnan eredtek, hogy én nekem nem volt módomban a társulat tagjaival közölni, hogy átveszem a társulatot.

Pár edvetett szóban ismer-

tette programját is az új direktor:

— Különösen nagy súlyt fektetni az operaelőadásokra és célom az, hogy Arad városi művészi színvonalát emeljem a jövőben. Kibővíttem a kórust, szerződöttem új színészeket és színésznőket, amennyiben szükséges, új díszleteket, jelmezeket és kellékeket szerzek be, többet most nem mondhatok.

Arad város prefektusa különben ma jóváhagyta a városi tanács azon határozatát, hogy a színházat Szendrey Mihálytól Róna Dezső vegye át.

Két királypárt.

Bécs. Magyarországon két királypárt van. Az egyik a „Magyar királyság pártja”, a másik a „Nemzeti királyság pártja”. A két párt között érdekes személyi incidens merült fel. Nemrégiben ugyanis a nemzeti királyság pártja a díszelnöki állás elfogadására Prohászka Ottokárt, a székesfehérvári püspököt kérte fel, aki a tisztséget el is fogadta. Mikor a lapok ezt publikálták, kiderült, hogy Prohászka a magyar királyság pártjának már régebben megválasztott elnöke, mire a püspök, aki nem tudott arról, hogy két royalista párt van, a nemzeti királyság pártjának elnökségéről lemondott.

A lakáshivatal új vezetése.

A timisoarai (temesvári) kerületi rendőrprefektúra hónapokkal ezelőtt Aradon a lakáshivatalt és repatriálólóhivatalt a rendőrség kebelébe sorozta be. Most ebben a beosztásban hirtelen változás történt. Dr. Popovicia helyettes rendőrfőnök ma rendeletet kapott a kerülettől, amelyben értesítették, hogy ezentúl a lakáshivatalt és repatriálóló hivatalt kivonják a rendőrség hatásköréből. A rendelet következtében az aradi rendőrség főnöke még ma felhívta Horváth rendőrkapitányt, hogy a lakáshivatali elnökségeről mondjon le. A lakáshivatal vezetését a jövőben ismét a város veszi át, a repatriálólóhivatalra nézve még nem érkezett újabb intézkedés.

A mai valuta-piac.

Arad: kis dollár 165—167, nagy dollár 176—177, kis lei 270—275, nagy lei 306—310, márka 350—355. Temesvár: dollár 175—180, lei 300—302, márka 345—350, dinár 495—500, lira 10 50, frank 13.50, rubel 275.

Kényszerű segítség.

A „Chicago Tribune” pártal kiadása jelenti: A csehek, jugoszlávok és románok felszólítást kaptak a Szövetségesektől, hogy sürgősen siessenek a hiányt szenvedő országok segítségére. Erre az intézkedésre a bécsi borzalmas éhínség adott okot, ahol az éhség még a jobb és vagyonosabb osztályokban is kezd fellépni.

A Kereskedelmi Bank mérlege.

A Festi Kereskedelmi Bank igazgatósága Lányi Leo elnöklésével tartott ülésén megállapította az üzletét 1918. és 1919. évekre vonatkozó egyesített mérlegét. A 314 millió korona sajtó tőkével dolgozó bank tiszta jövedelme 32 millió 800 ezer korona.

HIREK.

Városi temetkező vállalat.

Ökös és Kővesháza melletti vállalkozásra szánta el magát Timisoara (Temesvár) városának vezetősége. Belélték a szomszédos város vezetől, hogy a folyton emelkedő drágaság mellett a fizetendő hivatalnokok lassankint köptelenek lesznek elhajt hozzátartozóik temetéséről gondoskodni. Ezért Temesvár egy akar a helyzetet segíteni, hogy bécsi és más nagy városok mintájára, községi temetkezői vállalatot létesít. A terv szerint két, esetleg háromféle temetési típust állapítanak meg és megszűntetik a temetéseknél valóban felesleges és sok házbavajó költséget jelentő túlzásokat.

— Kinevezések. A kerületi rendőrgazgatóság Daichent Brunot az aradi rendőrség központi iktatójának főnökévé és Neulinger Andrást a bürokráci osztály főosztályának főnökévé nevezte ki.

— Az aradi agrárreform bizottság. Május 8-án délelőtt 9 órakor dr. Tamasz Lívius elnöksége alatt megalakult Aradon az aradi agrárreform bizottság. Az ülésre meghívják az aradi gazdaközösséget is, mert a bizottságba a kinevezett tagokon kívül két gazdát is beválasztanak.

— Gyürky Viktor gróf meghalt. Tegnap elhalt Vinga gróf leánya Gyürky Viktor nagybirtokos. Az elhunyt gróf örökös tagja volt a magyar főrendiháznak és virilis jogon Temesvármegye volt törvényhatósági bizottságának. A 49 éves korában elhunyt kórust a hó 7-én helyezik örök nyugalomra a vinga családi sírboltba.

— Bortörzse leállítását tervezi a magyar kormány. Ezzel kapcsolatban a szőlőgazdák leírtaot intéztek a kereskedelmi miniszterhez, amelyben azaz érvelnek, hogy a bortörzse különösen határidőszünetek lebonyolítására nem alkalmas.

— Mackensen birtokot vásárolt. Berlinből jelentik, hogy Mackensen tábornagy Stettin közelében, Falkenwaldeban birtokot vásárolt, rövidesen oda költözik és ott akar visszavonulni élni.

— Eljegyzés. Steiner Sárika (Zám) és Weinstein Ödön (Lugos) jegyesek.

— Fekete hírlós. Arad városán ma értesítést kapott a torontálmegyei Bánlak község előjáróságától, hogy egy fekete hírlós eset fordult elő. A hatóság megfogta minden intézkedést, hogy a veszedelmes hírlványt az hurcolásból beAradra.

— Bestiális apa. Newyorkban a bíróság halálra ítélte Schiaccpe francia származású könyvkötőt, aki tíz éves gyermekét meggyilkolta, majd testét ledarabolta és azt a lakoságnak, mint borjushúst eladta. A bestiális apa saját maga is evett gyermeke húsból. Az ítélet kihirdetése után a tömeg megakartá lincselni a gyilkos könyvkötőt.

Könyvtárakat, hangjegyeket magas áron vesz Kerpel.

— Betörés — lopás. Igna Dezső Romanot (Zrínyi utcai) üzletébe az éjjel betörték. — Weisz Ferenc Sina-utcai korekedő lejelentést tett ismeretlen tettes ellen, aki már huzamosabb idő óta lopkodta üzletét és abban 100.000 korona értékű kárt okozott. — Hirsch Jenő Bartha (Rákóczi)-utcai órák és ékszerész lejelentette Schwarz Izidor nevű alkalmazotóját, akit 20.000 korona értékű órák és ékszerrel gyantált.

Uj választási kerületek.

BUCURESTI. A „Renasterea” megcáfolja azokat a híreket, mint-ha a választásokat Erdélyben azért halasztották volna el, hogy a kormány a királyságbeli választások lezajlása után nyomást gyakorolhasson Erdélyre. A választások elhalasztását maguk az erdélyi szociálisták kérték, hogy lehetőleg szervezkezhessenek. A kormány már kibocsátotta az új választási kerületek beosztását. Arad megyében a választókerületek a következők: I. Arad, II. Pecica (Pécska), ide tartoznak a pécskai járás, Nadlac (Nagylak), Tornya, Kicsanád és Kisiratos községek, III. Simánd, ide tartoznak Kurucs, Mácsa, Sikló, Ottlaka, Gyula-varsánd, Simánd, Socodor (Székudvar), Nagyzerind és Feketegyarmet. IV. Chisnea (Kisjenő), ide

tartozik a kisjenői járás, kivéve Simánd, Socodor (Székudvar) és Feketegyarmet községeket, továbbá Apáti és Cherehus (Kerülős) községek, V. Borosjenő, a borosjenői járás, kivéve Apáti községet, továbbá Borossebes, Prezest és Dezna községek, VI. Honcő, ide tartozik a borossebesi járás, kivéve Borossebest, Prezest, Dezna községeket és a Nagyhalmágyi járás, VII. Világos a világosi járással, kivéve Pankota és Magyarád községeket, azonkívül ide tartozik Mikelaka, Ologovác, Ujpanát, Fakert és Zimánd, VIII. Pankota, amelyhez tartozik a fernoval járás, továbbá Pankota és Magyarád községek, IX. Radna, ide tartozik a radnai járás, továbbá Gyorok, Kuvir, Szabadhely, Csicsér és Mondorlak községek.

A vagyonadó és zsidókérdés.

A magyar nemzetgyűlésen Károlyi Frigyes báró, pénzügyminiszter az indemnitási vitában történt főbbrendbeli felszólalásokra hosszabb beszédben reflektált. Beszédében kijelentette, hogy a fogyasztási adót fel fogják emelni. Kijelenté, hogy a mai magyar rezsim jobban gazdálkodik. A legnagyobb hiba lenne, ha a folyó deficit fedezésére akarnánk fordítani a nagy vagyonadót, melyet okvetlen meg kell alkotni. Az állam rekonstrukciójának munkáját nemcsak a kormánynak, de az egész nemzetnek kell végezni. Mindenkinél is kell szótlanul az igényt, mert az állam annyira tönkrement, hogy még a miniszteri fizetés sem több évi 150 dollárnál. Ha a tisztviselők fizetését a kívánt mértékben emelnék, ez újabb 15 milliárdot kívánna meg, mely összeg kinyomása egy évet venne igénybe és csupán a drágaság fokozására szolgálna. A vagyon elvételére sem segít, mert ezzel a magyar bolsevizmus sem tudott segíteni és boldogulni. Végül kijelenté, hogy a betéteket feloldotta ama zárlat alól, melyet a Károlyi-kormány pénzügyminisztere rendelt el.

Utána szólalt fel Haller Károly kultuszminiszter, aki rámutatott arra, hogy a háború nem vesz-

tette el a magyar nemzet, hanem belső ellenség csavarta ki a magyarság kezéből a legyvert. Amilyen becsületlen ellenfél volt Magyarország a háborúban, olyan becsületlen békét követel. Bizalommal tekint a jövőbe, mikor az ország boldog és hatalmas lesz. Ezután áttér a nevelésügyi kérdésre és kijelenté, hogy az ifjúságot ezen túl életre kell nevelni és oda fog igyekezni, hogy a polgári iskolákat ipari, mezőgazdasági és technikai iskolákká alakítsa át. Az egyetemi clausust helyesnek tartja és meg kell valósítani, nem a felekezeti, de a magyar és nemzeti szempontokat szem előtt tartva. Egyetemi törvényjavaslatot szándékozik beterjeszteni. A zsidókérdésről kijelenté, hogy az nem felekezeti, hanem faji és nemzeti kérdés. Megoldása az lesz, hogy Magyarországon mindenki aláveti magát a keresztény etika elveinek és parancsainak. A gazdasági életben is mindenkinek a keresztény princípiumokat kell szem előtt tartani. Kulturális és gazdasági téren egyaránt számárányuk szerint illetni meg a szerep a zsidóságot. Ezt azonban, tudja, nem lehet márfélmásra megtenni. Pogromra nem gondol. (Igaz! Ugy van!) Sem a gyűlölködés, sem pedig a türelmetlenség nem vezet.

— Budapesti nem maxmálák az ételmiszterárakat. A budapesti árviszsgáló bizottság azt határozta el, hogy az ételműveket árait, melyek a folytonosan változó kereslettel és inflációtól függenek, nem fogja maxmálni. Ez a határozatot abból az alkalomból hozták, hogy különböző budapesti kereskedelmi érdekképviseletek beadványt intéztek az árviszsgáló bizottsághoz, melyben azt kérték, hogy minden egyes szakmából határozzák meg az egyes cikkek árát és leállítsák meg, milyen hasznót számíthatnak a kereskedők a beszerzési ár-

hoz. Az ipari cikkek ellenben maxmálák fogják, miután nincsenek oly nagy árhullámszámok alávetve.

— Kínzsi—AAC. football mérkőzés vasárnap a hó 9-én délután a Török Órbor-utcai sporttelepen. A Temesváron tartott legutóbbi eldöntetlen eredmény után érthető a revanche iránti érdeklődés. Délután fél három órai kezdettel ugyanott lesz a kerületi unio bírózó verseny is, kettőre sportvezetői nyuló tehát a vasárnap J-vezetővel Maidnál.

— A himlőoltás a hó 13-án kezdődött a Szentpéter-téri községi elemi iskolában. Az oltásokat dr. Popovics Elek kerületi orvos végzi.

— Tejesítés beteg eszaccembéknél. Közvetteszük, hogy 3 éven aluli beteg gyermekek részére orvosi bizonyítvány alapján tejutalványt kiad korlátolt számban a Közélemezési hivatal. (Kulturpalota.)

— Salon Artisticus Dulev. Regina Mária (Andrássy-tér) 21. I. em. Antik butorok, porcellánok, órák, vitrinek, festmények és szobrok eladása.

Reinitz Béla Bécsbe szökött.

A proletárdiktatura szociális népbiztosát a budapesti büntető törvényesék 10 havi fegyházbüntetéssel sújtotta. Reinitz a büntetésből 6 hónapot kitöltött, majd betegség címén félbeszakította büntetésének végrehajtását, amint szabadlábra helyezték, természetesen azonnal kerekelt oldott a most Bécsben az exponált kommunis-tákkal van együtt.

Az árdragítók ellen.

A magyar igazságügyminiszter hóeszes előzetes tárgyalások után benyújtotta a nemzetgyűlés elé az árdragító visszaélésekről szóló törvényjavaslatot. A javaslat különböző büntetéssel sújtja az áratullépést, az áruössorát, lánekereskedést és a közérdeklési cikkek hamisítását. Büntetendő eselekmény továbbá a jogorvlatlan áru-elrejtés, megsemmisítés, felhatalmazás a végül a forgalmi korlátozás alá eső árukkal való kereskedés. A törvényjavaslat ezen esetek egy részét vétségeknak, a súlyosabbakat pedig büntetteknek nyilvánítja és a rendes bíróságok kebelén belül alakítandó külön úrszabiróságok hatáskörébe utalja. Ezek a gyorsított bünvádi eljárás szabályai szerint fognak folletták itélkesni. Vétség esetében egy évig terjedhető fegyház és százezer koronáig terjedhető pénz büntetés, büntett esetében pedig öt évig terjedhető börtön és fél millió koronáig terjedhető pénz büntetés jár az árdragítóknak. Büntett esetében pedig az ítélet ezen felül pénzbeli vagyoni elégtétel fizetését is elrendelheti, amely egész vagyonekheztség terjedhet.

Nyári Színház.

Ma, 7-én:
A szép kovácsné.
(Daljáték 4 felvonásban)

APOLLO URANIA

Ma, 7-én:
Husz Kalandorné szem. Karmal közzel.

A színházvezetői társulat
STAUER JÓZSEF.

NYILTÉR.

Limbek János és fia érekeparasztyáca és tanácskezelési vállalkozás Arad.

Lesenczi Gyürky László gróf és neje született ébri Erzsébet Mária, leányuk Marietta, nemkülömbben testvérei Alísa Sant Alísa grófné, István és az összes rokonság nevében mely fájdalommal jelentik, szeretettel testvérik, ill. szögere és nagybátyja

Lesenczi Gyürky Viktor gróf,

a magyar főrendiház örökös, és Temes vármegye volt törvényhatósági bizottsági tagjának stb.

Folyó évi május hó 6-án d. u. 5 1/2 órakor, életének 49-ik évében, hosszas szenvedés és a halotti szentségek ajtatos felvétele után, bekövetkezett gyászos elhunytát.

A megboldogult drága halott földi maradványait, folyó évi május hó 7-én, d. u. 5 órakor fogjuk Vingán (Temes vármegye), a rom. kath. anyaszentegyház szertartásai szerint az ottani családi sorsoltban, örök nyugalomra elhelyezni.

Az engesztelő szent-missa áldozatot, a megboldogult lelki-üdvéért, folyó évi május hó 8-án, d. e. fogjuk, a vingai római katolikus templomban, az Eggek Urának bemutatni.

Áldás és béke legyen perai felett!
Vinga, 1920. május hó 6-án. 10092

Apró hirdetések

Tudnivaló az apróhirdetésekről:

Az apróhirdetések díját az alábbiak szerint számítjuk.

Minden szó hirdetéséi ára 1 korona. Vastagabb betűkkel 2 korona — díllér.

A vastagabb betűkkel kívánt szavakat aláhúzással kell jelezni.

Hirdetéseket délután 5 óráig vesszük fel.

Az apróhirdetéseket előre kell fizetni.

A legkisebb hirdetés ára 10 szög 10 korona.

A kiadóhivatal fenntartja magának a jogot, hogy az olyan apróhirdetés szövegét, amelyik tartalmánál fogva eredeti alakjában nem közölhető, megváltoztassa.

Levelezés.

"URIEMBER" jellegű levél van a kiadóban. 2151

SZABAD KÖMÜVES PAHOLY. Nem mehettem, újabb levelét várom. 2184

INTELLIGENS, fiatal öregegy uriaszony levelezésre lépne oly uriamberrel, kinek tartalmas, intenzív lelkiéletből fakadó sorai üdítő szórakozást hoznának a szürke, üres mindennapi életkörülforgásába belefáradt szellemének. Kiszáradt csakis magas műveltségű, abszolút uriamberrel melleszándék nélkül mentes sorait kérem. "Noblesse oblige" jellegű a kiadóba. 2127

FÜGGŐTLEN, barna urhölgy barátságára vágyom. Nem támogathatom. Teljes című fényképes leveleket "Közös vágyadás" jellegű kiadóba kérek. 2128

Alkalmazás.

KÉZIMUNKA rajzolat és tervezéseket vállal Böhler Honka kézimunka vállalkozás, Heim Demékos-u. 1. 9836

KERESKÉ azonnali belépésre ügyes önálló varrőleányt. Ugyanott tanuló-leányok felvételnek. Winterstein Helén, Str. Ioan Kálvin-u. 2. 10048

PERFECT varrőleányokat 40-50 korona napi díj mellett felvevő János L. divatszalon, Str. Brătianu (Weitzer-utca) 13. 9835

IPODAI GYAKORLATTAL bíró leány megfelelő alkalmazást keres. Gépírást tud. Cim a kiadóban. 2138

SZÉNÉGETŐ és egy kártyás keresetleik. Érdeklődéstől Bekar szállítónál. 1868

Szombaton disznótör a városligetben.

Háztelkek eladók

Kálvin János, Strada Teodor Ciontea Pöltenberg Erdő- és az ott újjáépítendő telekben. Ugyanott egy vasoslopokon álló kétfelős leghajtható vendéglői arnyó, teljes felszereléssel. Értekezni lehet: Gábor építésznel, Fehér-kerecsi kávéházban. 2108

Bőrbajok, bőrhámítás, bőrkütsések ellen ajánlunk

Ichtiol és Ichtiol salicil szappant

különösen antiseptikum, Anodinum, Alterans készíti 2006

Dr. Földes si Hehs Aradon.

Fűrészpör brikett

ismét kapható

Hazai Fatermelő. R T.

gőzfűrésznél.

Arad, Bul. Reg. Ferdinand I. (Boros Béni-tér) 20. 2079

A hétfői nemzeti ünnepre

zászlók

többféle nagyságban kaphatók

Libraria Concordiánál,

Strada Eminescu 39. (Deák Ferenc-utca)

A legújabb divatkreatiók szerint készülnek

elegáns női tolették, gyermek és leányka ruhák és kostümök

Maison Margot

divatszalonjában,

Str. Papa George Ferdinand-u. 4. l. e.

Ügyes tanácsadók felvételnek. 825

Ideális szép fehér arca lesz annak a nőnek aki állandóan a Hajós-féle DORÉ CRÉMET használ. Egy tégely 6 korona.

York puder, az elegáns hölgyközönségnek kedvenc aropora. Kapható: Fehér, rósa és crème színben. 1 dob. 10 korona.

FEJKORPÁT

a leggyorsabban megszüntet a KROVIL korpakenőcs. Ára 5 kor.

Venus szájviz. Udítja a szájtüregt, erősíti a foghúst, conserválja a fogakat. Ára egy üvegnek 15 korona.

Ujabbban érkeztek: Mentholcigarettek, Suspensumok, fejkent tapaszok, Ostya, Neiaton kateterek, Rekordfocskendők.

Fenti cserek kaphatók:

Arcadia Hajós gyógyszerészházban

Arad, Andrassy-ut 22. szám.

Fürdő vendéglő kiadó

2128

Menyházán 1. ó. június 1-ára. Ajánlatok irásban menyházai fürdő gondnokságához küldendők, a hol bővebb felvilágosítás nyartható.

Fürdő megnyitása jun. 1-én.

Értesítés!

A n. é. közönség, továbbá a kávéház tulajdonos urak szives tudomására adom, hogy Aradon, a Strada Marasesti (Kosztály-utca és Perényi-utca) sarkán levő cukrázdomban a fagyait és jégkávét

készítést megkezdem, s a nap bármely szakában bármily mennyiségben, úgy helyben mint házhoz szállítva kapható.

Szives pártfogást kér: 9836

Veesery Kálmán cukrász. Ugyanitt egy kiszolgáló leány felvételik.

Van szerencsénk tudni, hogy közismert és közkedvelt hajpólok szerünkkel a

Tannochinipomadét

ismét forgalomba hoztuk. Ez egy hajhullást és korpa képződést gátló elsőrangú gyártmány, amelytől a haj seivem finomságu lesz és a hajhullás korpa képződés megszűnik.

Készlet: 6840

Dr. Földes si Hehs Arad

Értesítés!

Angol és gyapjú szövetek nagymennyiségben érkeztek. Készítünk mérték után férföltönyöket gyapjú szövetből 1100 K.-tól feljebb. Raktáron nagy választékban legújabb divatu átmeneti tavaszi kész felöltők. Nagy választékban tavaszi saját készítményű kész férfi, nő- és gyermekruhák. Kérjük a ruha vásárló közönséget, hogy arükségletét mielőbb szerezze be, a még a raktár tart. Tisztelettel: 183

Fratii Komlós si Muzsai

Strada Metianu (Forray-utca)

Vétel és eladás.

ÉBENFA CIMBALOM pedáljai eladó. Cim a kiadóban. 2134

JÓKARFAN levő hosszú hangora eladó. Cim Wallinger hirdetőjében Lázár-u. 9835

RÖVID ZONGORA, szalagarnitúra, Wertheim-zsokrány eladó. Cim Wallinger hirdetőjében Lázár-utca. 9836

GÉPOLAJOK, gőzhenger, motoraik, tolvato gépkocsi, tömítések készleten. Kovács Soma Táras, Arad. 3132

JÓKARBAN LEVŐ finomabb gyermekjátékok eladók. Megtekinthetők délután 2-6 órákor Bulvardul Regina Maria (Andrassy-tér) 1., földszint. 2135

KIS SÖSBORSZESZES ÜVEGEKET bármily mennyiségben darabonként 1 koronáért beváltak. Weisz gyógyszerész, Str. Ioan Kálvin-utca. 2138

NATIONAL CAUSA Register, kifutó állapotban eladó. Cim a kiadóban. 2139

ANTIK porcellán, butort, magas áron vesz Salon Artistique Bulvardul Regina Maria (Andrassy-tér) 21., l. balra. 597

KÖNYVEKET és könyvtárakat vásárol. Kneszer könyvkereskedés Dobó-u. 10251

VASARLUNK mindenfajta csiszolt és sima állatású üveget Dr. Földes si Hehs. 1194

ANTIK buterek és kerendi porcellán eladó. Gyurkovics, Bulvardul Regina Maria (Andrassy-tér) 7. 2036

ELADÓ Nagylakos szálloda és kávéházi berendezés. Cim Hungaria-szálloda (Hotel Salovák) Nagylak. 2064

SODRONYASZEBET, kertübuter, nagy kertszantal és antik tárgyak eladók. Szárosy u. 1., idsz. d. u. 4-5. 2091

HASZNALT OLON megvételre kerestetik. Bővebbet a kiadóban. 2106

Ingatlan.

10 HOLD lucerna föld 1 évi haszonbérletre vasárnap a halyszina kiadó. Szant Tamás-dűlő 2. sz. 2180

GAZDALKODÁSRA alkalmas nagytelek, továbbá kisebb-nagyobb bérházak eladók. Bővebbet Wallinger adásvételi közvetítő irodájában Lázár-utca. 9835

EGY JÓL JÖVEDELMEZŐ adómentes bérház eladó. Felvilágosítást nyújt Dr. Werner János ügyvéd, Strada Brătianu (Weitzer-utca) 10. sz. d. u. 2-6 között. 2140

GYARFARNAK alkalmas ház, nagy telekkel eladó. Ajánlatok "Gyár" jellegű kiadóhivatalba kéretnek. 2074

A FŐ-UTVONALON a vasút állomásához közel egy nagyobb bérház eladó. Cim a kiadóban. 3090

Különféle.

APRÓHIRDETÉSEKET az Aradi Közlöny részére felvevő Wallinger István hirdetőfelvételi irodája Lázár Vilmos-utca, Kiola L. hirdetői és hírlap irodája Strada Romanului (Zrinyi-u.) és Mandi, Bulvardul Regale (Boros Béni-tér 15. szám alatti papírüzlet).

Grünwald si Moskovitz

cukor, cukorka, gyümölcsök, gyarmatárak és norinbergi nagykereskedés. 2001

Fratii Steiner

bőrkerekesedés

Arad, Asztalos Sándor-u. 2-3. Fióküzlet Ujaradon. 9961

Mindennemű bérházak és cipészkellékek legolcsóbb bevásárlási ferrása. Szoldi st.